

Дата проведення - 03.04. 2020 . Викладач. Алмашій М.І.

Тема . Основні тенденції розвитку освіти та науки.

Пояснення навчального матеріалу

План

1. Розвиток освіти за роки незалежності.

2. Наука незалежної України

1. Розвиток освіти за роки незалежності.

У складних умовах перебувала і перебуває освіта, хоча процеси оновлення охопили і цю важливу галузь.

Основні тенденції розвитку освіти.

	1995-1996 н.р.	2000-2001н.р.	2002-2003н.р.
Вищі навчальні заклади	225	315	330
Кількість студентів	992,8 тис.	1402,9 тис.	1686,9 тис.

Основним нормативним документом у галузі освіти є Закон України «Про освіту». Його було прийнято в 1991 р., а сучасну редакцію затверджено в 1996 р. Освіта визнана пріоритетною сферою, основою інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави, передбачено кардинальні зміни в її роботі. Освіта в Україні ґрунтується на засадах гуманізму, демократії, національної свідомості, взаємоповаги між націями і народами. Закон встановлює основні принципи освіти, її структуру, права та обов'язки учнів, студентів, викладачів, батьків, порядок організації управління та самоуправління в галузі освіти тощо. Повна загальна середня освіта в Україні є обов'язковою, але низька оплата праці вчителів, слабе матеріальне забезпечення шкіл призводить до загального падіння освітнього рівня в країні.

Одним із найважливіших завдань школи є забезпечення виконання Закону про мови (1989). У республіці відкрито чи поновлено тисячі шкіл з українською мовою навчання, організовано тисячі українських класів у школах з російською мовою навчання. Освітня система стає більш гнучкою і різноманітною. З'явилася велика кількість ліцеїв, коледжів та гімназій. Ці заклади значно урізноманітнили навчальний процес, сприяють поглибленому розвитку здібностей учнів та студентів. Значно більше уваги приділяється вивченню української історії, народознавства, помітні зрушення є у викладанні інших суспільних наук.

Законом України від 13 квітня 1999 р. визначено перехід з вересня 2000 р. на 12-річний термін навчання. З початку 2000/2001 навчального року в школах України запроваджено 12-бальну систему оцінювання знань учнів. Готуються і здійснюються подальші кроки в реформуванні середньої освіти. Важливим заходом є комп'ютеризація шкіл. На II з'їзді педагогічних працівників було прийнято нову концепцію освіти. Почалася розробка стандартів (затверджені у 2003 р.), нових програм, концептуальних підходів у вивченні предметів.

Зроблено перші суттєві кроки щодо реформування професійно - технічної і вищої освіти. З метою більш тісного зв'язку Міністерства професійно-технічної освіти та вищої освіти були об'єднані. Скорочуються масштаби підготовки спеціалістів через заочну та вечірні форми навчання, здійснюється перехід на ступеневу підготовку: кваліфікований робітник, молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр. Поряд з державними створюються навчальні заклади різних форм власності.

Вузи стають самостійнішими у своїй діяльності. Проведено роботу з ліцензування (надання дозволу на освітню діяльність) та акредитації (визначення професійного рівня діяльності) вищих навчальних закладів. Поряд з державним замовленням вводяться контрактні форми навчання.

2. Наука незалежної України

Провідним науковим центром є Національна академія наук України. На сьогодні в ній нагромадилися серйозні проблеми. Орієнтація на прикладні розробки супроводжувалася падінням престижності фундаментальних досліджень, понад 90 % нових технологічних розробок не впроваджуються у виробництво. Серйозною вадою є поділ науки на академічну, вузівську і галузеву. Великі труднощі в матеріально-технічному та кадровому забезпеченні створює низький рівень фінансування. Окремі інститути втратили за останні роки 50 - 60 % свого кадрового потенціалу (на початок 1990-х років в Україні нараховувалося 220 тис. вчених).

Такий стан науки не дає надії на швидкий вихід України з кризи, хоча немало вчених самовіддано працюють у цьому напрямі й досягли вагомих результатів. Збереглися і продовжують плідно розвиватися ті галузі науки, у яких Україна має пріоритет: математика, кібернетика, електрозварювання, аеродинаміка тощо. Перебудовується робота НАН України, змінюються пріоритети. Зростає увага до фундаментальних досліджень, йде перегрупування наукових сил. Створено Міністерство освіти і науки України, дів Українська наукова асоціація. Засновані Академія наук вищої школи, Українська академія аграрних наук, Академія медичних наук, Академія мистецтв, Академія правових наук та інші. Виникла низка дослідних інститутів та центрів як громадських об'єднань науковців, наукових товариств. Зокрема, в 1989 р. відновило свою діяльність Наукове товариство ім. Т. Шевченка. Тіснішає співпраця з українською діаспорою.

У світовому співтоваристві Україна належить до числа держав, які ведуть дослідження космічного простору. В Україні діє Національне космічне агентство. Україна має потужну базу з виробництв ракетноносіїв, супутників і різноманітного космічного обладнання та агрегатів. У 1997 р. з території США було запущено космічний корабель, на борту якого знаходився перший космонавт незалежної України Л. Каденюк.

З весни 1999 р. в Україні активно здійснюється програма «Морський старт» з використанням модернізованої ракети «Зеніт» з плавучого космодрому. Практичне значення мають розробки українських вчених та конструкторів для створення й діяльності міжнародної космічної станції — найграндіознішого проекту в історії космонавтики. Також українськими ракетноносіями було запущено на навколоземну орбіту цілу низку супутників. У космічній галузі українські вчені тісно співпрацюють зі своїми колегами з Росії, США, Франції, Італії, Бразилії тощо.